

22

ත්‍යාග නොවී සහොසින ගෙවමු දිව්‍යමග දැහැමින

අප විදුහල ඉදිරිපිට මහ මග අසල හොඳින් අතු පතර විහිද ගිය විශාල සියලු ගසක් ඇත. බස් තැවතුමට ද සෙවණ දෙන එම ගස යට මැතක් වන තුරු ම කුඩා වෙළඳ සලක් තිබේ. දීන් එතැන දක්නට ලැබෙන්නේ කෙමෙන් දිරාපත් වන ගොඩනැගිල්ලක් පමණකි. එකල එම වෙළඳසලෙහි හිමිකරු අපි දීන සිටියේ නැත. බොහෝ විට අපේ පාසලේ ගුරුතුමන්ලා මෙන් ම අප ද එම වෙළඳසලින් පැන්, පැන්සල්, අභ්‍යාස පොත් ආදිය මිල දී ගත් සැටි මට මතක ය. මුදලාලි මාමා පසුකලෙක දුර්පත්ව සිටියේ ය. වෙළඳසලේ ද මුල දී මෙන් බඩුමුවට නොතිබේ. පසුව ඔහු විසින් එය වසා දමන ලදී. පසුගිය සඳහා උදෑසන පළමුවැනි කාලපරිච්ඡයේ අප පන්තියට වැඩම කළ, අපට බුදු දහම උගන්වන ස්වාමීන් වහන්සේ සමග, 'මුදලාලි මාමාට සිදු වූයේ කමක් ද? ඔහුගේ වෙළඳාම අසාර්ථක වූයේ ඇයිදු?'යි අපි සාකච්ඡා කළේමු. එම කථාබහෙන් දී අපේ ගුරු නාමුදුරුවේ මෙසේ පැවසුහ.

"දැවනේ ලෝක ඕනෑ ම කෙනෙක් සැපසේ ජ්වත් වෙන්න කැමැතියි. කවුද දුක් විදින්න කැමැති? කවුරුත් නැහැ නේද? මුදලාලි මාමාත් එහෙමයි. අපින් එහෙමයි. ඒ මනුස්සයට මොකද වූණේ. කෙඩි ආදායමට වඩා වියදම වැඩි කර ගත්තා. අය වැය සමානව තියාගත්තේ නැහැ. සුබෝපහෙළි ජ්විතයක් පතාගෙන අත්‍යවශ්‍ය නොවන දේවත් දරන්ටත් බැරි විදියට වියදම් කළා. අන්තිමේ දී දිගට හරහට අදුනන අයගෙන් ගෙයට ගත්ත සිදු වූණා. ගෙය ගෙවාගත්ත බැරි වූණා. ගෙය බර නිසා මහ සිත් වේදනා විදින්නත් ගෙය දුන්තු අයගේ නින්දා අපහාසවලට මුහුණ දෙන්නත් සිදු වූණා. සමහරු ගෙය ඉල්ලා නඩු මගට ගියා. අන්තිමේ දී ගෙදර දොර ඉඩකඩම් විකුණුම්න් ගෙය ගෙවන්නත් කෙඩි වසා දමන්නත් මුදලාලි මාමට සිද්ධ වෙලා. දැවනේ ගෙය වීම මහ දුකක්. ගෙය නොවීම සැපයක්. එකට බුදු බණේ කියන්නේ අනාන සැපය කියලයි. අනුන්ට ගෙය නැති කෙනා සමාජය ඉදිරියට නොබැඳු යනවා. කවුරු කවුරුත් බොහෝම සුහදව ආශ්‍ය කරනවා. කොයි ගෙදරටත් යනවා එනවා. කවුරුත් එයාට ආදරේයි. එයා සැපෙන් ඉන්නවා, සතුටින් ඉන්නවා. එහෙම ගෙය නොවී ජ්වත් වෙන්න නම් හොඳ කළමනාකරණයකින් මිල මුදල් වගේ ම අනෙක් දේත් පරිහරණය කරන්න ඕනෑ. අරහරස්සම්න්, හොඳ සැලැස්මක් ඇතුව, අයට ඔරෝත්තු දෙන වැය රටාවක් ඇතුව ක්‍රමවත් ව අය ගැනත් වැය ගැනත් හොඳ අවධානයකින් හරියට

තරාදියෙන් බඩු කිරා බලනවා වගේ කටයුතු කරන්න ඕනෑ. ඒකට බුදු බණේ කියන්නේ සම්ප්‍රේච්‍යතාව කියලා. ඒ වගේ ම ගෙය නොවී ඉන්න නම්, ගෙය නොවීමේ සැපය විද ගන්න නම් කැම් බීම් ඇතුළු එදිනෙදා වියදම් සීමාව දැන ගෙන කරන්න ඕනෑ. මිල මුදල් තිබුණට සරල, වාම් ජීවිතයක් ගත කරන්න පුරුදු ඕනෑ. මේ හැම දේකට ම අදාළ ත්‍රියාත්මක කළ හැකි ප්‍රායෝගික උපදෙස් බුදු දහමේ තියෙනවා.

මහිච්චතාව කියන්නේ මහ බලාපොරොත්තු ඇතිකම, අසීමිත ආශාවල් ඇතිකම. එසේ වූ විට හරි හමුබකරන සම්පත් සීමාවක් නැතිව වැය කරන්න මිනිස්සු පෙළඳීනවා. මොකද්ද වෙන්නේ අය මදි වෙනව වැයට. එවිට ගෙය වෙනවා. බුදු දහමේ උගන්වන්නේ අල්පේච්චතාව. අඩු අවම බලාපොරොත්තු අසාවල් ඇතිකම. ලද පමණින් සතුව වීමට හැකි, පහසුවෙන් පෝෂණය කළ හැකි සැහැල්ලු වාම් ජීවිත ගත කරන්න යැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට අනුගාසනා කරන්නේ. එහෙම ව්‍යුණාම සම්පත් මිල මුදල් ව්‍යුණත් අනවශ්‍ය විදියට වැය වෙන්නේ නැහැ. ගෙය වෙන්න සිදුවන්නෙන් නැහැ. මම කාටවත් ගෙය වෙලා නැහැ කියලා සතුව වෙන්න, සැපෙන් ඉන්න අවස්ථාව උදා වෙනවා. ගෙය වෙලා ගෙය හිමියන්ගෙන් වෝදනා අසම්න් ඔවුන්ගේ වහලේක් වගේ ජීවත් වෙන එක ගෙය හිමියන්ට බයේ හැංගිලා ඉන්න එක මහ දුකක්. ගෙය නොවී දහමිව උපයාගෙන කා බී ජීවත් වෙන එක සැපයක්.”

ස්වාමීන් වහන්සේගේ මේ කෙටි දේශනයෙන් පස්සේ උන් වහන්සේ අවසර දුන්නා අපට ප්‍රශ්න තියෙනවා නම් අහන්තා කියලා. ඒ වෙලාවේ විවක්ෂණ ප්‍රශ්නයක් ඇහුවා. “හාමුදුරුවනේ, ගෙය නොවී සිටීම වගේ ම දුසිරිත් නොකර සිටීමත් සැපයක් නේද?”

“මව්, ඒ සැපයට කියන්නේ අනවත්ත් සැපය කියලා. බුද්ධ දේශනාවේ ඒ සැපය විස්තර කරලා තියෙන්නේ මෙහෙමයි. ‘මෙලොව ආර්ය ග්‍රාවක තෙමේ නිවැරදි කාය කරමයෙන් යුක්ත වෙයි. නිවැරදි වාක් කරමයෙන් යුක්ත වෙයි. නිවැරදි මතේ කරමයෙන් යුක්ත වෙයි. හෙතෙම “මම එසේ කායික වාවසික හා මානසික වූ නිවැරදි වර්යාවෙන් යුක්ත වෙමි” යැයි සුව විදින්නේ ය. සොමිනසට පත් වන්නේ ය.” නිවැරදි කාය කරමය කියන්නේ ප්‍රාණසාතය, හිංසනය ඒ සඳහා අවි ආයුධ දහු මුගුරු දුරීමාදියෙන් තොර ව සියලු සත්ත්ව ප්‍රජාව කෙරෙහි කරුණා, මෙම්ත් පෙරදුරිව ත්‍රියා කිරීම. නිවැරදි වාක් කරමය කියන්නේ බොරුවෙන් වංචාවෙන් අනුන් රට්ටීමෙන් තොරව සත්‍යවාදී වීම, කේලාම් කියා අනුන් හේද කිරීමෙන් තොරව අන් අයගේ සමගිය කැමැති ව සමගි බව ඇතිවන වවන කිම, හිස් වවන කතා කිරීමෙන් තොරව අර්ථවත් වවන කතා කිරීම හා රජ පරුෂ වවන කතා කිරීමෙන් තොරව කනට මිහිරි හඳුයාගම හිතවත් බව වඩන වවන කතා කිරීම. නිවැරදි මතේ කරමය කියන්නේ විසම වූ දුඩී ලෙස්හයෙන් තොරව පරිත්‍යාගයිලි වීම, ව්‍යාපාදයෙන් කොඳයෙන් තොරව කරුණා, මෙම්ත් සහගත වීම, මිල්‍යා දෘශ්වීයෙන් වැරදි දැකීමෙන් තොරව ඇත්ත ඇති සැවියෙන් දැක්ම. මේ හැටියට කායික, වාවසික, මානසික

වැරදි ක්‍රියාවන්ගෙන් ඒ කියන්නේ අකුසල කරමවලින් වැළකිලා ඒ තිදොරින් කුසල කරමවල, හරි ක්‍රියාවල යෙදීමයි අනවත්ත් සැපය. මේ පැවැත්මටමයි සමඟ කම්මත කියන්නේ.”

“ස්වාමීන් වහන්ස, ධාර්මික දිවි පැවැත්මත් මේ එක්ක බැඳිලා තියනවා නේදී?”
එහෙම ඇහුවේ සුදුරුණි.

“මෙ, දැනැමි දිවි පැවැත්මට කියන්නෙ සමඟ ආර්ථික කියල. නීති විරෝධී ධරුම විරෝධී විදිහට පාපකාරී කටයුතු කරමාන්ත, වෙළඳාම් ආදියෙන් දනය උපයා දිවි පැවැත්වීමට කියන්නේ මිචිජා ආර්ථික කියලා. ඒ අධාර්මික ජීවිකාවන්ගෙන් මිදිලා ධරුමානුකුලව, නීත්‍යානුකුලව, සාධාරණව දනය උපයා දිවි පැවැත්වීම සමඟ ආර්ථික මය ඉස්සරහ කබේ කරපු මුදලාලි මාමටත් වෝදනාවක් තියෙනවා අධාර්මික වෙළඳාම් කරපු බවට. එයා දෙනුන් වතාවක් ම නීතියේ රහුනට අහු වුණා. මත් පැන්, මත් ද්‍රව්‍ය වෙළඳාම් කරලා. ඒ වගේ ම වැඩි මිලට බඩු විකුණුලත් අහු වුණා. එක සැරයක් එයා මැදිවුණේ බාල බඩු හොඳ බඩු කියලා විකුණුලා. ඒ විදිහෙ වෙළඳාම් නොකළ යුතුයි කියලා බුදු බණේ උගන්වලා තියෙනවා. මොන විදිහකින් හරි පවි, අකුසල් සිද්ධ වෙන, තමාටත් අනුත්තත් අවැඩදායක නීති විරෝධී රකියාවකින් ජීවත් වීම වරදක්. ඒ විදිහෙ මිල්‍යා ජීවිකාවක් අත් හැර ධාර්මිකව සමඟ ආර්ථියෙන් දිවි පවත්වන්නයි බුදු දහම උගන්වන්නේ. විශේෂයෙන් ම තුලා කුට (හොර කිරුම් උපකරණ භාවිතය) මාන කුට (හොර මිණුම් කුම භාවිතය) කංස කුට (ව්‍යාජ භාණ්ඩ අලෙවිය) සතුන් වෙළඳාම, මස් වෙළඳාම, අවි ආයුධ වෙළඳාම, වස විස වෙළඳාම, මද්‍යසාර වෙළඳාම බුදු දහමට පටහැනියි. ඒවා ආධාර්මිකයි. තමන්ටත් අනුත්තත් භානිදායකයි.

මල නොතලා රෝන් ගන්න බඩුරකු වගේ සමාජයට භානි නොකර, පීඩාවක් නොකර උපයා දිවි පැවැත්වීමට බුදුරජාණන් වහන්සේ උපදෙස් දෙනවා. අධරුමයෙන් ජීවත්වීමය, ධරුමයෙන් මිය යාමය යන මේ දෙකෙන් දෙවෙනි ක්‍රියා මාර්ගය පළමු වැනි එකට වැඩිය උතුම් බවයි දහමෙහි සඳහන් වන්නේ. ධරුම ගරුකව කටයුතු කරන්නාට ධරුමයෙන් ම රකවරණ ලැබෙනවා. දනයත් එයින් ලබන දියුණුවත් ධාර්මිකව ම ප්‍රාරූපනා කළ යුතු බවත් ඒ කිසිවක් අධාර්මික ව නොපතන තැනැත්තා සිල්වතෙක් භා නුවණැත්තෙක් හැටියටත් බුදුරජාණන් වහන්සේ හඳුන්වනවා. උත්සාහයෙන්, විරෝධයෙන්, දැනේ ගක්තියෙන්, මනා ප්‍රහුණුවකින් දනය ඉපයිය යුතු බව උගන්වන බුදු දහම ධාර්මික කුමෝපායයන්ගෙන් උපයා සපයා ගත් හොඳ සම්පත් ඇත්තකු වීමටයි ගිහියාට මග පෙන්වන්නේ.”

“ස්වාමීන් වහන්ස, ගොවීතැන ඒ විදිහෙ ධාර්මික දනෝපායන මාර්ගයක් නේදී?”
එහෙම ප්‍රශ්න කළේ බුද්ධිකයි.

“මුව්. ගොවිතැන ඉතා ම හොඳ ධාර්මික දහෝපායන මාරුගයක්. බුද්ධ වරිතයත්, බුද්ධ ධර්මයත්, බොද්ධ සංස්කෘතියත් ගොවිතැන එක්ක බැඳීලයි තියෙන්නේ.”

මෙම සාකච්ඡාව අවසන් වූයේ ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් ලබා දුන් පැවරුමකින්. ඒ අනුව ධාර්මික දහෝපායන මාරුග ලැයිස්තුවක් පිළියෙල කිරීමට සිසුන්ට පවරන ලදී. අප සියලු දෙනා සකස් කළ එම ලැයිස්තු අතුරින් වැඩි ම ලක්ණු ප්‍රමාණයක් හිමි වූයේ ප්‍රසාදිනි විසින් ඉදිරිපත් කළ පත්‍රිකාවට ය. එහි දහෝපායන මාරුග දොළභක් දක්වා තිබුණි.

1. ගොවිතැන
2. ධාර්මික වෙළෙඳාම
3. ගුරු සේවය
4. නීතියු වෘත්තිය
5. වෛද්‍ය වෘත්තිය
6. විදුලි කාර්මික කටයුතු
7. වඩු කරමාන්තය
8. පෙදරු කරමාන්තය
9. ඉංජිනේරු වෘත්තිය
10. රියදුරු වෘත්තිය
11. ලිපිකරු සේවය
12. රාජ්‍ය සේවය

පාසල් දරුවන් වන අප ද, කවර ලෙසකින්වත් අනුන්ට ගය නොවන්නකු වීමටත්, සම්මා ආශ්‍රිතයෙන් ජීවිතය පවත්වාගෙන යාමටත්, ධාර්මික දහෝපායන මාරුගයක් තොරා ගැනීමටත් අදිටන් කරගත යුතු බව පැහැදිලි කළ ස්වාමීන් වහන්සේ සාකච්ඡාව එතෙකින් නිම කළහ. දහම නොදුනීමෙන් භා එයට පිටුපැමෙන් මුදලාලි මාමා විශාල කරදර රෙසකට මුහුණ දී තිබෙන බව අපි උන් වහන්සේ සමග කළ සාකච්ඡාවෙන් අවබෝධ කරගත්තෙමු.

සාරාංශය

අය වැය සමව පවත්වා නොගැනීම, විවිධ දුසිරිත්වලට යොමුවේ, මහිච්චතාව ආදි විවිධ හේතු නිසා ඇතිවන ආර්ථික ගැටලු බොහෝ අය විසඳුගන්නේ අනුත්ත ගෙය විමෙනි. ගෙය වීම දුක්ති. ගෙය හිමියාට අවත්තව ජ්වත් විමට එයින් සිදු වේ. ආත්ම අහිමානය, ආත්ම ගොරවය නැති වී යයි. මා අන්කිසිවකුටත් ගෙය නැත යන සතුට සැපය ගිහියකු විසින් භක්ති විදිය යුතු යැයි බුදු දහම උගන්වයි. එසේම අනව්‍ය සැපය තම වූ තිදාරින් සිදුවන අකුසල කරමයන්ගෙන් වෙන් වී සම්මා කම්මන්තය ප්‍රගුණ කිරීම ද සැපයෙකි. ධාර්මික ධනෝපායනය බුදු දහම තුළ නොයෙක් අයුරින් අගය කොට තිබේ. දැනැමි ධනෝපායන මාර්ගයක් අනුගමනය කිරීමට අප ද අදිටන් කරගත යුතු ය.

ඩියාකාරකම

1. ගෙයකාරයකු විමෙන් කෙනකුට මුහුණ දීමට සිදුවන ගැටලු පහක් තම කරන්න.
2. සම්මා කම්මන්තය යන්න ධර්මානුකුලට පැහැදිලි කරන්න.
3. වර්තමාන සමාජයේ දක්නට ලැබෙන අධාර්මික ධනෝපායන මාර්ග නිසා සිදුවන විපත් පිළිබඳ ප්‍රවත් පතකට යැවෙන තීරු ලිපියක් ලියන්න.

පැවරුම

- නිවසේ අවශ්‍යතා අනුත්ත ගෙය නොවී පිරිමසා ගත හැකි අයුරු දැක්වෙන වැඩ පිළිවෙළක් සකස් කරන්න.

පුහුණුවට

අදමින් ජ්‍යෙත් වෙනවා විතර ට
දැනැමින් මියයනු සොඳමයි දන නට
මෙලෙසින් වදහළ මුනි බණ සිහි කොට
සැබවින් පින් කොට පැමිණෙවි තිවනට